

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 8 korona.
Félévre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések:

Kiadóhivatalban árszabály szerint vétetnek fel.
Nyilttérben petit soronként 20 fillér.

BÁCS-TOPOLYAI HIRLAP.

SZÉPIRODALMI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. FÁRNEK DEZSŐ ügyvéd.

Szerkesztőség:

B-Topolya, gr. Széchenyi István-utca 695. szám, hova a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Wilheim Miksa könyvnyomdája, hova az előfizetések s a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

Egyes számok kaphatók: Topolyán Wilheim Miksa könyvnyomdájában, Szabadkán: Wilheim Samu könyv- és papirkereskedésében

Két haza.

A kivándorlás, amelyről már örömmel jelentettük, hogy csökkenőben van, most, hogy a nyári munka véget ért, s a népet a hideg tél meddő tétlenséggel fenyegeti, megint új erőre kapott. A kivándorlás ideiglenes csökkenését tudvalevően az okozta, hogy Amerikában krach ütött ki, számos gyár s bánya beszüntette, illetve redukálta üzemét. A yankek dus országa azonban mihamar kiheverte a gazdasági válságot, ma már ismét nagy lendületet vett az amerikai gyár és bányáipar, megint szükség van magyar munkásokra. Egy nagy amerikai bányavállalat a minap határozta el, hogy új bányákat helyez üzembe és e célra ötezer magyar munkást szerződött.

Megindul tehát újra Amerikában a munka és megindul újra a kivándorlás. A Cunard Line hajói hetek óta bőszes szállítmánnyal indulnak Fiuméből.

Itt van szeptember, mely hónapban utra kél a vándormadár, hogy melegebb hazát keressen. A mi drága véreink is utra kelnek, be sem várva, hogy mikor száll el messze a vándormadár, hogy vele együtt elinduljanak. A vándormadarat szárnyai viszik messze más világba, ahol virág-illatozik a völgyben, a hegyekről csobogva rohan le a patak s a fa zöld lombjával enyél a lágy szellő akkor is, amikor nálunk a tél fagyja borul a természetre. A mi véreinket zakatoló gépek és az oceán hullámaival daczoló hajószörnyetegek viszik messze világokba.

Az új világban, akik csak odamennek, gyászosan tévednek, keservesen csalódnak. A jobb, boldogabb haza helyett sokan halálukat lelik valamely gyár gépeinek kerekei közt, vagy sirjukat valamely bánya fenekén. De nekik az mindegy; ők csak mennek és újra többen mennek az új világ felé, a csengő dollárok honába. Mert a halálfélelemtől is erősebb a vágy. Az ember pedig arra vágyik, hogy mindig boldogabb és elégedettebb legyen. A mi véreink pedig nem boldogok, nem elégedettek saját honukban, azért vágnak egy jobb után.

Hajdan így szólt a magyar költő a gólyához:

„Boldog vagy gólyamadár,
Mert két hazát adott végzedet!
Nekünk csak egy volt
És az is elveszett. . . !”

Akkor bizony nem igen gondolatott arra, hogy eljön az az idő, amikor a magyarnak is lesz két hazája. És hogy a nép a szép magyar haza rónáról elfog vándorolni, mint ősszel a gólyamadár. A költő egykor irigyelte a gólyamadárt, hogy két hazája van, most már nekünk is van két hazánk; de bizony ez nem bolondság! Akinek két hazája van, az úgy van vele, mintha egy sem volna. Egyikben sincs maradása, hanem vándorol egyikből a másikba.

A sok vasut és hajó alig képes szállítani őket, oly sokan mennek el kárára a magyar földnek. Mert kik mennek? A munkabíró nép, az izmos

karok, melyek kincseket érnek. És mennek, hogy gazdagítsanak egy más világrészt, egy idegen országot és népet. Olyan országot, ahol gunynak, megvetésnek, meggyalázásnak van kitéve a bensülöttek részéről, kik azt hiszik, hogy az a föld az övék s egyedül csak az övék. Hejh! ha ezeknek a távozó karoknak aranyat, kincseket érő munkája a mi hazánk javára fordítatnék, mily boldognak, mily nagyok kellene lennie ennek a hazának! De hát miért nincs így? Sok, sok oka van annak! Ne kutassuk őket, mert csak fájdalmat okoznak!

Vármegyei közgyűlés.

Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 2-án Fernbach Károly főispán elnöklete alatt több sürgős ügy letárgyalhatása céljából a bizottsági tagok csekély érdeklődése mellett rendkívüli közgyűlést tartott.

Egyik igen fontos mozzanata volt a közgyűlésnek, hogy Szalay Frigyes törvényhatósági bizottsági tag, indítványt nyújtott be, mely a vármegyei tiszt-, segéd- és kezelőszemélyzet, valamint a községi jegyzői, továbbá a községi alkalmazottak nyugdíjintézményei közötti viszonyosság kimondását célozza.

Az állandó választmány határozati javaslatot ezen ügyben nem terjesztett a törvényhatóság elé. Miután a kérdés hosszabb és körültekintőbb tanulmányozást igényel, az ügy báró Vojnits István bizottsági tag indítványára az alispánnak kiadatott azzal, hogy azt tanulmányozza és a törvényhatóságnak a méltányosság szem előtt tartásával tegyen javaslatot.

Járásunkat érdeklő következő ügyek tárgyalattak:

TÁRKA.

Egy drámairó keservei.

Romantikus hajlamaimnak tudható be, hogy a Nefelejts-utczában béreltem szobát. Itt feltalálni véltem ama csendet és nyugalmat, ami után sóvárogtam.

Tévedtem. Már a harmadik este azzal a tudattal hunytam le szemeimet, hogyha továbbra is itt maradok, úgy lassan, de biztosan megsüketülök. Sem magamat, sem a csendet nem találtam fel új otthonomban.

A házigazdám minden áldott nap az etazsér csecse-becséit és a gorombaságok tömkelegét hajtotta neje fejéhez. A háziasszonynak is helyén való volt a keze és a nyelve, amiből a legkedélyesebb házi élet fejlődött ki.

Egy borongós, zimankós őszi este nyolczadfél esztendeje készülő drámámon dolgoztam nagy serényen, mikor hirtelen ismét pokoli láрма, ordítás, sirás és jajgatás hallatszik a szomszéd szobából. A toll kezemből kihullott a tintatartót (nyilván revolvernek gondolván) megragadtam és rohantam eszeveszetten a zaj felé.

Berontok házigazdám lakó-osztályába, épületes dolgokat láttam ott. A háziur hitestársának kontyát tépdeste, ránczigálta s or-

ditott, mint egy sakál. Az asszony körmeivel esett neki urának a legfényesebb eredményel. A kisasszony a pamlagon visitott különféle hangnemekben.

Belépesem nem is zavarta őket. Talán nem vettek észre. Én meg ott állottam a dühtől, haragtól reszkelve, szólásra készen.

Végre megsokaltam a komédiát s hatalmas hangon szónokolni kezdtem:

— Uram! Asszonyom! Kisasszonyom! Tisztelt család! A csendet megszoxtam, a lármát nem. Mivel az előttem lejátszóó jelenetekből azt következtetem, hogy ezek nem az utolsók, itt maradnom lehetetlen. Ezennel felmondok. Ajánlom magamat.

Már távozni készültem, de a házigazdám megfogta kabátomat és gyengéden viszszerántott. Óriási csend volt a szobában. A háziur felém fordult, háromszor köhécselt, majd megszólalt:

— Megbocsát, kedves Tornyai ur, de önnek nincs igaza. Amiket nálunk látni és hallani volt szerencséje (?), az kivételes eset. Ugyanis vasárnap a „Kedélyes családapák asztaltársasága”, melynek szerény tagja vagyok, egy mulatságot rendez, színelőadással, tombolával, szépségversennyel és tánczczal egybekötve. Személyjegy ára: 2 kor., családjegy 5 kor., katonák és . . . pardon, ez nem tartozik ide. Nos tehát, e mulatságon színre kerül egy öt felvonásos dráma, elő- és utó-

játékkal, melynek egyes jeleneteit láthatta maga előtt. Egész héten szorgalmasan kell próbát tartanunk, hogy sikerre vezessük a drámai szecénákban gazdag, megkapó, izgalmas részekben dus, egetverő talentumról tanuskodó darabot: a „Szerellem tébolyultjai“-t.

— Hah! — röppent ki ajkamból s a földre roskadtam.

— Mi baja? — kérdé ijedten a család feje.

— Már semmi, már jól érzem magam. Óh, engedje meg, hogy megszorítsam a kezét, a családja kezét, az egész asztaltársaság kezét, mindegyikét, kik e darabban szerepelnek. Végtelen boldog vagyok. E drámát — én irtam.

Ez éjjel szerzői sikerekről álmodozván, nem aludtam. Az elsők között láttam magam tündökölni.

Másnap ugyanaz a láрма rázott föl merengésemből. Oly határtalanul jól esett e zaj, oly szívesen hallgattam. Majd be röpültem, hogy darabom próbáit végig élvezzem. Eppen akkor törülte képen házigazdám a feleségét. — Ahán! — gondoltam magamban — messze tartanak már, a negyedik felvonás harmadik jeleneténél vannak, elég jól, csattanósan adják elő.

A próbák tovább folytak minden áldott este s a láрма oly jól esett szívemnek, hisz

Pacsér határozata az anyakönyvi kivonatok kiállítási díjainak az anyakönyvvezető, illetve helyettese részére való átengedése tárgyában. — Feloldatik.

Bácsfeketehegy határozata a csendőrörs elhelyezése céljából kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Kishegyes határozata községi szolgák létszáma, fizetése és alkalmazása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Ugyanannak határozata a gypmesteri állás rendszeresítése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Kishegyes határozata Nagy István fuvar-dija tárgyában. — 40 K. jóváhagyatik.

Ugyanannak határozata a nagyvendéglő bérlete egy részének elengedése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Bácsfeketehegy határozata Harangozó Lajos törlési engedélye tárgyában. — Jöv.

Ugyanannak határozata a szolgák fizetése és alkalmazása tárgyában. — Jóváhagy. Bajsa határozata népkönyvtár felállítása ügyében. — Jóváhagyatik.

Kossuthfalva határozata a szolgák javadalmazása és alkalmazása tárgyában. — Jöv.

Bajsa község határozata a szolgák fizetése és alkalmazása tárgyában. — Jóváhagy.

Szeghegy határozata ismeretlen árvtári követelések hovaforrása tárgyában. — Részben jóváhagyatik, részben feloldatik.

Szeghegy község határozata vágóhid építése tárgyában. 1910 K. jóváhagyatik.

Pacsér község határozata az országos vásár határnapjának áthelyezése tárgyában. — Kereskedelmi miniszterhez felterjesztetik.

Bajsa község határozata hetivásárjára állatfelhajtásengedélyezése tárgyában. — Földmívelési miniszterhez felterjesztetik.

Gal és Tyrnauer budapesti vállalkozó cég kérvénye határidő meghosszabbítás iránt. — Hely adatik, szept. 30-ig meghosszabbítottak.

Topolya 1906. Kossuthfalva 1906. Csan-tavér 1906. évi közpénztári számadásai. — Jóváhagyatik.

Hadzsy-szobor leleplezése

Dr. Hadzsy Jánosnak, az országszerte ismert tudós doktornak, a kerület volt képviselőjének szobra leleplezése — mint már jelentettük — szeptember 20-án, vasárnap délelőtt lesz. A szoborbizottság immár véglegesen megállapítván a szobor leleplezési ünnepély programját.

Délelőtt 11 órakor az érkező notabilitások fogadása lesz a vasuti állomáson, ahonnan a vendégek egyenesen a szoborhoz vonulnak s itt azonnal 1/2 12 órakor kezdetét

egyik legsikerültebb darabomról volt szó, melylyel vagy tizszer pályáztam ugyan és mindannyiszor visszautasítottak, de ez nem a dráma rosszaságának, mint az Akadémiánál és színházaknál uralkodó kikk-rendszernek tulajdonítható.

Igy pergett le hosszas és buzgó próbák után egy félesztendő, a darabom színrekerülése nélkül. Faggatásaimra az volt a válasz, hogy a szereplők nem tudják kifogástalanul szerepeiket s addig nem léphetnek a nyilvánosság elé, nehogy kudarcot valljanak. Belenyugodtam.

Egy esztendő után is még lelkiismeretesen tanulták, próbálták a szerepeket. Megsokaltam. Rájöttem, hogy rutul becsaptak!

Megtudták drámám címét és ezt felhasználták. Sohasem volt szándékuk darabot előadni. Koholt dolog volt az egész s azzal az ürügygyel, hogy drámát fognak színre hozni, elpalástolták, leplezték a házigazdáméknál divó rendes kedélyeskedéseket.

Erősen eltökéltem ezek után, hogy jövőben megírandó drámáimban minden hatásos házi perpatvart, kezdve a legenyhébb arczullegyintéstől egészen a jámbor vasalódeszka bravuros szaltomortáléjáig, konokul mellőzők.

Négyusz.

veszi a leleplezési ünnepély. Ennek programja a következő:

1. Szózat. Éneklí a dalos egyesület.
  2. Ünnepi beszéd. Elmondja: Koch Bernát, emlékbizottsági elnök.
  3. A szobor átvétele a helyi hatóság képviselője részéről.
  4. Dr. Baloghy Ernő, országgyűlési képviselő beszéde.
  5. Az orvos-szövetség képviselőjének beszéde.
  6. Dr. Cziráky Gábor, tüzoltó főparancsnok beszéde.
  7. A szobor megkoszorúzása.
  8. Hymnus. Éneklí a dalos egyesület.
- Az ünnepély után délután 2 órakor a Büchler-szálló dísztermében társasbéd lesz. Egy teríték ára 4 korona.

A leleplezési ünnepélyen való részvételét kilátásba helyezte Fernbach Károly a vármegye főispánja, Vojnich István alispán, Baloghy Ernő, a kerület képviselője is.

E helyen tolmácsoljuk a szoborbizottság ama kérelmét is, hogy a háztulajdonosok, főleg a várost keresztező két főnt mentén, házaikat fellobogózni sziveskedjenek.

A repülő halál.

A modern világ embereit egy gyönyör, egy élvezet tartja rabjánál — ez a gyorsaság élvezete. Ez a vágy fölülmul ugyszólván minden más vágyat; versenyeznek, ki győzi le gyorsabban azokat az akadályokat, melyek az ut hosszában eléje gördülnek. Lázás buzgalommal törí magát az emberiség, hogy újabb és újabb szerkezetű eszközökkel mindig újabból legyőzze azt a rekordot, amelyet eddig elértek.

Bizonyára pompás látvány egy fergegként száguldó gépkocsi, mely óránként 120 kilométer utat tesz meg, csak hogy ezt a szédületes gyorsaságot nem szabad azon a helyen kipróbálni, ahol más közlekedési eszközök és emberek is járnak. Mert világos, hogy az ilyen iramnál a gépvezetőnek okvetlenül el kell veszítenie józan higgadságát, beszámíthatóságát és azt a képességét, hogy a gépet helyesen irányíthassa. A túlzott sebesség veszélyeztetí a józan gondolkodást s már ez oknál fogva is rendkívül veszélyesek az automobilversenyek, melyek az emberek testi biztonságá ellen törnek.

Az országutat nem vakmerő automobilversenyzők részére építette egy nemzet sem. Nagy és fontos szerep jut ezeknek ugy béke, valamint háboru idején is és tetemes anyagi áldozatok árán jöttek létre; nem tartjuk és nem tarthatja senki sem helyénvalónak, hogy elárasszák ezeket az utakat száguldó gépkocsikkal, melyek eltipornak, elgázolnak mindent, ami elibök kerül.

Már meggyőződünk a „repülő halál“ képzeletet meghaladó sebességéről, nincs tehát semmi szükség még fokozottabb gyorsaság kifejtésére és még több áldozatra.

A szerencsétlenségek, balesetek egész sorával bővelkedett a páris—madridi gépkocsiverseny. A „repülő halál“ lépten-nyomon szedte áldozatait és ugyancsak hajszálon csüngött a vezetők élete is, akik halálmegvetéssel győztek le minden akadályt, könnyörtelenül elgázoltak mindent, ami utjukba került és a fékevesztett vasszörnyeteg kormányánál ülve, minden pillanatban életükkel játszottak.

Nincs kifogásunk az ellen, ha valaki saját életét semmibe se veszi, de a mások életével senki könnyelmű játékot ne üzzön. Minden államban el kell tiltani a gépkocsiversenyeket, mert a hasznos és elmés találmánynak, az automobilkocsinak nem lehet célja, hogy az emberek élete árán jusson érvényre és ezáltal rászolgáljon a „repülő halál“ elnevezésre.

HIREK.

Szeptember 10. Tizedikén volt tíz éves évfordulója Erzsébet királyné meggyilkolásának. Egy fanatikus olasz anarchista töré járta át a magyarok Nagycasszonyának szívét. S azóta évről-évre mezuju a gyász. A hervadó levelek hullásával elszállt az ő lelke is és azóta évről-évre szomorú, megható csendben emlékezik meg az újabb idők legmagyarabb királyasszonyáról a hálás magyar nemzet. Emlékét örökre őrizni fogja a Nagycasszonyának oly sokat köszönő nemzet.

Az idén még nagyobb gyászpompával ünnepelte meg Magyarország Erzsébet királyné halálának évfordulóját. Ugyanis e napon szentelték föl a királyné emlékére közadakozásból épült „Örökimadás“ templomát. A magasztos ünnepélyt a király, az udvar és a magyar mágnások tömeges megjelenése tette még impozánsabbá.

Az állandó választmány Fernbach Károly főispán elnöklete alatt az 1909. évi háztartási költségvetési előirányzat letárgyalására és közszemlére való kitételének elrendelése céljából 1908. évi szeptember hó 16-ik napján délelőtt 9 órakor a törvényhatósági tanácskozási kisteremben ülést tart.

Esküvő. Ehrendiener Ignác folyó hó 22-én tartja esküvőjét Beer Rózsika kisaszonnyal a topolyai izr. templomban.

A Bácsstopolyai Gazdakör 1908. szeptember 20-án Tószegi János vendéglőjének összes termeiben, saját pénztára javára, dr. Hadzsy János emléksobrának leleplezése alkalmából, társas-vacsorával egybekötött tánczvigalom rendez. Belépődíj személyenként 1 korona. Családjegy 2 kor. 40 fillér. Zenét Oláh Mendi első cigányzenekara szolgáltatja. Kezdeté este fél 8 órakor.

Tüzoltó-ünnepély Kishegyesen. A kishegyesi önkéntes tüzoltótötestület a topolyai tüzoltóság bevonásával folyó hó 8-án, Kasszony napján délután a kishegyesi kisállomás mellett tüzoltógyakorlatokat tartott. A topolyai tüzoltóság Cziráky és Varga parancsnokok vezetése alatt mintegy 40 tagból álló csapattal a délutáni vonattal ment át Kishegyesre. A szabatosan, preczizen véghez vitt gyakorlatok az egybesereglett néző közönséget gyakran ragadták tapsokra. A topolyai tüzoltók az esti személyvonattal tértek vissza.

Nyugtázás. A topolyai iparos fiatalaság folyó hó 6-án Pataky Zsigmond vendéglőjében a topolyai önk. tüzoltó-egylet pénztára javára tánczvigalommal egybekötött nyári szüreti mulatságot rendezett, amely erkölcsileg és anyagilag igen fényesen sikerült, amennyiben a tánczterem szufolásig megtelt s a mulatság a legjobb hangulat s kedélyben a késő reggelig tartott. A bál tiszta jövedelme 50 korona, amely rendeltetési céljára fordítván, azt az egylet pénztára hálás köszönettel immár be is vételezte. Ez alkalommal felülfizettek: Cziráky Gyula 1 K, Varga István 2 K, Pály Lajos 1 K, Sulyok János 1 K, dr. Sirchich György 2 K, Pápay László 1 K, Vojcsena János 1 K, Reiter Rezső 2 K, dr. Frank Károly 2 K, dr. Rényi József 1 K, dr. Mannheim Armin 1 K, Guba József 2 K, Bács-Topolyai Takarékpénztár 2 K, ifj. Varró Péter 1 K, Jakab István 1 K, Wilhelm Miksa 2 K, Csernyus Mihály 2 K, Hacker Elemér 1 K, Szikora János 1 K, N. N. 50 f., Ker. iskolatösvérek 1 K, Kernács Lajos 1 K, Scherk Béla 10 f., Vince Lambert 1 K, dr. Vigh Károly 1 K, Gellér Lipót 2 K, Szathmári Imre 1 K, Szathmári Bálint 10 f., Tószegi János 1 K, Bodrogh Imre 2 K, ifj. Pataky József 1 K, N. N. 40 f., Pajzer Elek 50 f., N. N. 40 f., N. N. 10 f., N. N. 10 f., N. N. 1 K. Pressburger Antal 40 f., Sütő Imre 1 K, Wollheim József 1 K, Misinszky István 1 K, Egeressi Péter 40 f., Gyantárné 40 f., Holovits Mihály 60

f., Izsáky József 60 f., Burnát Ferencz 40 f., Fekete Balázs 40 f., Szatmári Boldizsár 1 K, Guba János 40 f., Juhász Barát Károly 1 K, Pataki Zsigmond 3 K. Ugy t. felülfizetőknek, valamint Cseryik Ilonka és Góby Mariska kisasszonyoknak, kik jegyárússal igyekeztek a jövedelmet szaporítani, ezton is köszönetet mond e rendezőség és az önk. tüzoltó-egylet.

A topolyai iparos ifjuság f. hó 20-án vasárnap este, a Hadzsy-szobor leleplezése alkalmából, a Büchler-szálló dísztermében táncmulatsággal egybekötött műkedvelő előadást akart rendezni. — Miután azonban a szoborleleplezést követő társaság ugyan csak a Büchler-szálló dísztermében lesz és így technikai akadályok meggátolják a műkedvelői előadásnak és táncvígalmnak megtartását, a rendezőség 19-én, szombat este óhajítja az előadást rendezni.

Egy kis tudnivaló — iparosainknak. A budapesti királyi ítélőtábla, mint felülvizsgáló bíróság nemrég kimondotta: Mint-hogy a munkaadónak a segéd jogtalan kilépése esetében sincs joga a segéd munkakönyvét tetszés szerinti ideig visszatartani s ez által a kilépő segédet a munkakeresés lehetőségétől hosszabb időre megfosztani: ezért, ha a munkaadók a köhvet visszatartják és ennek folytán a segéd nem tud alkalmazást kapni, a munkaadó neki kártérítési kötelezettséggel tartozik, helyénvalónak tartjuk eme bírósági döntvényt iparos olvasóinkkal megismertetni, miután gyakran halljuk az ily ügyekből felmerült panaszokat, melyek, reméljük — ezen döntvény megismerése folytán minél ritkábban fognak felmerülni.

Tűz Kishegyesen. Folyó hó 9 én éjjel 11 órakor kigyulladt Kishegyesen Horváth Andrásné nádfődeles háza. A holdvilágos éjszakában a tűz fénye nem hatolt el messzire s még a legközelebbi szomszédok sem vették észre, hogy a szomszédos ház lángokban áll. Így az égő házban egyedül alvó Horváthné mulhatlanul benn ég a házban, ha dr. Cziráky Gábor szőlőjében együtt levő uri társaság — akik a domboldalról észrevették a tüzet — a már utra készen levő fogatokon a helyszínére nem vágtatnak. A száraz nádtető már-már leszakadással fenyegetett, amidőn a helyszínére érkező Hoós Cziráky Kázmér és Limbek Pál betörve a zárt ajtót, kimentették Horváth Andrásné, a legutolsó perczen, mert a következő pillanatban az égő nádtető lezuhant s elzárta a menekvés útját. A gyorsan érkező tüzoltóság, támogatva a jelen volt társaság s annak hölgytagjaitól is, Limbek Pál főparancsnok személyes vezérlete alatt gyorsan lokalizálta a tüzet és megmentették a veszedelemben forgó nádas házakat. Horváth Andrásék kárja igen nagy, mert a padláson benn égett az idei terményük nagy része. A ház biztosítva volt ugyan, de a legutóbbi biztosítási részletet nem fizették ki s így a biztosító intézet nem tartozik a kárt megtéríteni.

Ami jól izlik, az a szervezetnek rendszer hasznosabb, mint a visszatetsző dolgok, különösen gyógyszerek. A „Scott-féle rúmszó” feltétlenül jó ízű, könnyen emészthető összeállítású csukamáj-olajnak, melyet gyermekek is előszeretettel vesznek. Kapható a gyógytárakban.

Bicskázás Kossuthfalván. Bodor Mészáros József kossuthfalvai lakos az ugyancsak kossuthfalvai illetőségű Mohai Jánossal együtt iddógált egy kocsmában folyó hó 1-én. A barátságos beszélgetés a bor hatása alatt mind tüzesebbé vált s a szóváltás eredménye az lett, hogy Mészáros Mohai Jánost bics-

kájával három helyen is megszurta. Mohai János állapota súlyos.

Az elmulatott pénz. Varga Gergely kishegyesi lakost a héten megbizta Juhász János bácsfeketehegyi pályafelügyelő azzal, hogy Kishegyesen egy tartozását fizesse ki; e célra átadott neki 49 koronát. Varga Gergely a megbizásnak hűségesen eleget is akart tenni, de csak az akarata maradt, mert Kishegyesen bekerült egy kocsmába, ahol a rája bizott pénzt az utolsó krajczárig elköltötte. Juhász János e miatt Vargát a büntető bíróságnál fel is jelentette.

Öngyilkos matróna. Megdöbbentő öngyilkosság történt Pácséron. Egy élete alkonán levő 88 éves megrokkant öregasszony, özv. Rózsa Gáborné szül. Pásztor Lidia, egy őrizetlen pillanatban az udvarán levő kutba ugrott, ahol a magával tehetetlen öreg asszony rövid kilódás után kiszenvedett. Jellemző az öngyilkos asszony lelki állapotára, hogy már hosszabb idő óta milyen kitartó makacssággal készülődött a halálra. Az aggkorral járó tehetetlenség és végegyengülés s a sok szenvedés még jobban megerősítették borzalmas szándékában. Csak az alkalmas pillanatot kereste, hogy sötét tervét végrehajthassa. Hónapokkal ezelőtt egy önfeléd pillanatban megkísérlette késsel fölvágni a hasát, de ekkor megmentették. A közelmúltban pedig még csak az utolsó pillanatban tartották vissza a kutbangrástól. Ettől fogva kettőzött éberséggel vigyáztak minden mozdulatára fiai és felnőtt unokái. Végre tegnapelőtt éjszaka sikerült neki szerencsétlen tervét végrehajtani. Lassan elvánszorgott a kutig, honnan a kutat fedő deszkát félretolta és fejjel előre beleugrott a kutba. Hajnali négy órakor fia kereste a fekvőhelyén, de nem találta. Rossz sejtelmektől gyötörve, rögtön a kuthoz futott, ahol már az édesanyja holtan feküdt. A fiu azonnal a közeli község házára sietett segítségért, honnan a szolgálatban álló rendőr néhány emberrel a helyszínére futott. A szerepsétlen asszonyt azonnal kihúzták, de az időközben értesített orvos már csak a pár órával előbb beállt halált konstatalhatta.

Vándorol a magyar. Most, mikor a gólya, fecske utra készül, ugyanakkor az emberekben is fölébred a vágy, jobb jövőt keresni. Készülnek ismét az emberek Amerikába, ebbe a reménnyel kecsegtető világrészbe. A héten Óbecse elüljáróságánál egész sereg utlevelet állítottak ki s valamennyi külföldre, főleg Amerikába készül. Hiába jöttek és jönnek még mindig rossz hírek Amerikából, hiába hirdetik, hogy ott nincs munka, nehéz a megélhetés, azért mégis akad nagy számban olyan elszánt ember, aki itt hagyja hazáját, családját és indul a messze utra, a tengeren túlra.

Vakság elől a halálba. A szabadkai közpórház szemészeti osztályán pár hete ápolják Balla Sándor pacséri 52 éves munkásembert. Súlyos természetű szembaj támadta meg, amely vaksággal fenyegette s nehogy örök homályban kelljen tengetnie életét, tegnapelőtt öngyilkos lett. Az öngyilkos leánya — kinek a kórházban ugyancsak a szemét kezelik — utólag azt vallotta, hogy az öregot nagyon elkésérette a betegsége s otthon, Pácséron, több ízben emlegette, hogy elpusztítja magát, sőt meg is kísérlette az öngyilkosságot. A kórházban erről ez ideig nem tudtak. A múlt vasárnap az egyik ápolónak feltűnt, hogy a beteg izgatottan viselkedik és több jel arra mutatott, hogy öngyilkos szándékot forgat a fejében. Lelkére beszélt és megígértette vele, hogy fölhangy sötét tervével. Balla keservesen panaszkodott, hogy családja inségnben él és ha ő megvakul, nem lesz, aki a mindennapi kenyeret megkeresse. Később látszólag megnyugodott, de ettől fogva a kórház személyzete erősen szemmel tartotta. Az ápoló azt is megtiltotta neki, hogy az ő távollétében az ajtót magára zárja. A szorgos elővigyázat dacára megtörtént az öngyilkosság. Az ápoló bent volt a betegnél, majd egy pár percze kiment, hogy a többi beteget

látogassa meg. Mikor újból be akart lépni a szobába, az ajtót zárva találta. Rosszat sejtve, dörömbölni kezdett, majd a többi alkalmazottak segítségével betörte az ajtót. A szegény Balla Sándor már halott volt. Törülközőjénél fogva akasztotta fel magát az elektromos lámpára.

Magyarok csábítása Amerikába. Mint egy newyorki távirat jelenti, a penszilvániai köszéniparosok, akik nem kapnak munkást, Magyarországból ötezer munkást hozatnak. Az amerikai munkások tiltakozni akarnak a külföldi munkások behozatala ellen. Ez a newyorki jelentés, reméljük, nem fogja megtevesztetni a magyar munkásságot. Valószínű, hogy a szénbányatulajdonosok azért nem kapnak munkásokat, mert valóságos pokolba küldik rabszolgáikat, akikre fojtogató és tüzes veszedelem ólalkodik a föld alatt. Hála Isten, nem azért jönnek haza ezrével a magyarok Amerikából, hogy holmi üzleti hitegetés ujra ki tudná csábítani őket az újvilágba. A csábító ügynökök ugyan még nincsenek itt, de azért jó lesz, ha a hatóságok már most is megkettőztetik éberségüket. Azt hisszük, alábbi hírünk elveszi a kedvét mindenkinek a kívándorlástól. A hiradás így szól: Az Ausztró-Amerikana hajóstársaság Argentina gőzöse minap mintegy százötven magyar embert hozott vissza Amerikából a trieszti kikötőbe, akik ma érkeztek vasuton Fiuméba s folytatták utjukat hazafelé. A sápadt, kiéhezett emberek, akiknek nagyobb része newyorki konzulátus költségén jött haza, leirhatatlan nyomorról beszélt. Különösen megindító volt B. biharmegyei illetőségű napszámos elbeszélése, aki sirva panaszkodott a kormányzó-ságnál, hol ingyen jegyet kért, hogy az ügynökök rábeszélésére két és fél évvel ezelőtt vándorolt ki Amerikába. Kilenc hónap óta semmit se keresett, kevés megtakarított pénze elfogyott s koldulással tengette életét. Azonban a koldulással se volt szerencséje, mert két-három centnél többet nem igen kapott naponkint. Lakása hónapok óta a Central Park bokrai alatt és padokon volt. Az éhség arra is rávette, hogy az utcára rakott szemetesládában kutatott maradék kenyérért. Rettenetes szenvedését solyosította, hogy az éhezők egész tömege járkált az utcákon és turkált a szemetesládákban s egy-egy darab kenyérért olykor valóságos csatát kellett vívni. Szemvedésaitól végre a konzulátus váltotta meg, amely a lerongyolódott, kiéhezett embert hazaküldte.

Mérgezés Pácséron. Serevits Rádóné pacséri lakos rossz viszonyban él már hosszabb idő óta anyósával Serevits Dásónéval. Gyakran volt köztük perpatvar s így folyó hó 19-én is szóváltásba elegyedett a két asszony s ez alkalommal Serevits Dásóné menyét többször megszidta, aki e miatt bosszút forralt anyósa ellen. Bosszu tervét hamarosan végre is hajtotta, amennyiben mustban szerencsét kevert és azzal megittatta anyósát. A mérge gyorsan hatott s daczára a hamarosan hívott orvosi segélynek, az asszony életveszélyesen megbetegedett. Állapota válságos, a vizsgálat folyamatban van.

Kutba fullt gyermek. A szülői gondatlanságnak lett áldozata Fekete Mihály topolyai lakosnak 14 hónapos Mihály nevű kis fia. Ugyanis a gyermek folyó 11-én pénteken az udvaron játszott, a felügyelet nélkül játszó gyermek valahogy a kuthoz került s abba beleesett. Amire észrevették és kihúzták, már nem volt benne élet. A gondatlan szülők ellen az eljárás folyamatban van.

Összeomlott ház. Még a múlt héten történt, hogy a kishegyesi uton levő s Löwenstein ház néven ismert épület födél szerkezete összedőlt; szerencsére az összeomlás pillanatában senki sem tartózkodott a padláson s így emberéletben kár nem történt.

Meghaltak a héten:
Mernyák Julis 18 hónapos. Kurfis István 5 éves. Fekete Mihály 17 hónapos.

Felelős szerkesztő:
Dr. Fárnek Dezső ügyvéd.
Lapkiadótulajdonos:
Wilheim Miksa könyvnyomdatnajtulajdonos.

A lélegzés

sokkal könnyebb már az első néhány adag SCOTT-féle Emulsio után is és ez a megkönnyebbülés napról-napra növekedik.

Ezren és ezren tapasztalták ezt az utolsó 32 éven keresztül. Épp ily szembe-ötölő a javulás az általános egészségét illetően.

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Étvágy és álm

viisszatér és az emésztés javul. Próbálja meg és meg fog erről győződni.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

50 év óta fennálló
asztalos műhely
és temetkezési vállalat

sürgősen eladó, esetleg bérbeadatik a lakóházzal együtt. Bővebb felvilágosítást ad

Csercsovits Pál asztalos Topolyán.

Eladási hirdetés.

Közhírré teszem, hogy a dr. **Hadzsy-féle háznak** rendelő része kertrészletekkel együtt szabadkézből eladó.

Az eladási feltételek nálam meg tudhatók.

Topolyán, 1908. szept. 8.

Dr. Frank Károly
ügyvéd.

A Kaszinó szálló **emeleti ablakai** valamint az erkély

a dr. Hadzsy-szobor leleplezési ünnepélye alkalmából kiadók. Bővebbet a tulajdonosnál.

Több mint **50 év óta fennálló** kitűnő forgalmu egy szomszéd község legszebb helyén álló

fűszer-üzlet házzal együtt családi viszonyok miatt azonnal eladó Czim a kiadóhivatalban.

Birtokeladás.
37 hold föld a topolyai határban örök áron eladó.

Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

Steinitz Gyula ügyvéd ur volt 2 szobából álló iroda és lakáshelyisége olcsón kiadó.

Aki hirdetni akar

még pedig sikerrel, az forduljon az „**Általános Tudósító**“ (Leopold Gyula) hirdetési osztályához Budapest, VII., Erzsébet-körút 41., ahol hirdetések az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid áron eszközölnék. Több mint 200 naptár kizárólagos képviselője, vidéki lapok központi hirdetési osztálya, számos hírlap kizárólagos kezelője. Disztes újságkatalogus, képes naptárjegyzék és minden felvilágosítás a t. c. hirdetőknél díjmentesen.

Iskolakönyvek

író- és rajzszerkek, táskák, imakönyvek, levélpapírok, üzleti könyvek

jutányos áron kaphatók

WILHEIM MIKSA

könyv- és papirkereskedésében
Topolyán.

Özv. Stern Lipótnénak az ipartestülettel szemben lévő háza szabadkézből eladó.

Bővebb értesítés a kiadóhivatalban nyerhető.

Kiadó lakás. Öröm-utca házam, amely

3 szoba, 1 üvegezett folyosó, éléskamra és konyhából áll, kiadó. Bővebb tudósítást ad

Dégh Gyula

Guba József urnál.

A SZÉPSÉG!

Minden hölgynek kétségtelenül leghőbb vágya, hogy mentől szebb legyen s hogy ezen célját elérhesse, megragad minden alkalmat, a legképtelenebb dolgokkal kengetve arcát. A legelőbb esetben saját kárára teszi ezt, mert nemcsak, hogy szép nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkreteszti arczbőrtét úgy, hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker, melyet Földes Kelemen aradi gyógyszerész **Margit-Crème**-jével elért (különösen Francia- és Németországban) sok embert arra bírta, hogy ezt a világhírű, **ártalmatlan és az arc minden tisztatlanság** (szeptől, májfolt, kiütések stb.) ellen páratlanul és csodálatosan ható szert utánozzák. Természetes, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a Margit-Crème készítésének titkát senki más nem ismeri csak a feltaláló és készítő s épen azért, mert a titkot soha senkire sem bizta, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a **Margit-Crème** mindig egyforma, annak kidolgozása a leggondosabb, tehát hatása is rögtöni és biztos. Óvakodjunk tehát arcunkat mindenféleképpen kengetni és használjunk oly szert, melyet angol, amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mint egyedül **biztos és ártalmatlan szert az arc szépítésére** és a szépség megőrzésére. Ez a világhírű szepítő szer a **Földes-féle Margit-Crème**, mely már 4-5 napi használat után teljesen átalakítja az arc bőrt. eltünteti a szeptőket, májfoltokat, kiütéseket, bőrtkát, miteszert, arc- és kézvörösséget. Az arc ideális szép, üde és ifju lesz s amellet a Margit-Crème teljesen **ártalmatlan**.

Egy tégely ára 1 korona. Margit-zappan 70 fillér és Margit-pouder (fehér, rózsás s crème) színben 1 K 20 fillér. Ezen szerek mindegyike külön is használható Földes-féle Margit-Crème kapható a világ minden nagyobb gyógyszer-tárában, ahol pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így czimezve írni:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.

Főraktár Bács-Topolyán:

Jakab István gyógyszerésznél.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Hirdetések

olcsó árban

felvételnek

a

kiadó-

hivatalban.

Nyomatott Wilheim Miksánál, Topolyán.